



Accountants mogen ook beursgenoteerde bedrijven weigeren als klant. Vraag is of dat zo blijft. Enkele kleine beursfondsen hebben moeite om een accountant te vinden. Reden voor een wetswijziging?

TEKST BJÖRN REMMERSWAAL EN MARC SCHWEPPE BEELD RAMON VAN FLYMEN / HOLLANDSE-HOOGTE / ANP

Mag je accountants verplichten om een beursfonds te controleren?

Een aantal kleinere beursfondsen klaagde begin juli in het Financieel Dagblad dat ze er niet in slaagden om een controlerend accountant te vinden.

Sommige fondsen krijgen als gevolg daarvan een 'noteringsmaatregel' opgelegd door beursorganisator Euronext en ondervinden mogelijk problemen met hun financiering. Maar accountants kunnen goede redenen hebben om een beursfonds als klant te weigeren, ziet ook het FD. "Een deel van de bedoelde bedrijfjes heeft een problematische geschiedenis. Logisch dat een accountant daaraan zijn handen niet wil branden", stelt de krant in een commentaar.

Is de oplossing dat een intermediair, zoals bijvoorbeeld de NBA, een accountantskantoor aanwijst om een beursfonds te controleren? Minister van Financiën Wopke Hoekstra kondigde in de kabinetsreactie op het rapport van de Commissie toekomst accountancy-sector (Cta) aan zo'n 'aanwijzingsbevoegdheid' op te willen nemen in een wetswijziging. Een beursfonds moet wel een aantal procedure-stappen doorlopen, voordat een accountants-

organisatie wordt toegewezen om de controle te doen. "Zo wordt gewaarborgd dat alleen organisaties die zelf voldoende inspanningen hebben verricht om door een accountantsorganisatie te worden geaccepteerd (bijvoorbeeld ten aanzien van de bereidheid om een redelijke vergoeding te betalen) voor een toewijzing in aanmerking komen", aldus de minister in de kabinetsreactie.

Reactie oob-kantoren

Een goede controle is alleen mogelijk als de hele financiële keten goed functioneert, benadrukken de zes accountantsorganisaties met een oob-vergunning: PwC, Deloitte, EY, KPMG, Mazars en BDO. Ze zijn niet tegen een aanwijzingsbevoegdheid en nemen graag hun verantwoordelijkheid. Maar ze vragen wel om grondig onderzoek, met name naar de reden waarom bepaalde beursfondsen geen accountant kunnen vinden.

"Wij herkennen dat het voor sommige organisaties lastig kan zijn een accountant te vinden. De oorzaak daarvoor is niet alleen een capaciteitsvraagstuk, wij zien in onze praktijk dat het niet kunnen vinden van een accountant ook



kwaliteitsaspecten kent”, zegt Agnes Koops, hoofd van de auditpraktijk bij PwC. Zij noemt in dat verband onder meer een integere bedrijfsvoering, het willen voldoen aan geldende wet- en regelgeving, tijdige oplevering van de voor de controle benodigde informatie en een samenwerking tussen de gecontroleerde organisatie en het controleteam, gebaseerd op respect voor elkaars verantwoordelijkheden. “Aan die voorwaarden mag een aanwijzingsbevoegdheid geen afbreuk doen.”

Peter Hopstaken, hoofd Audit & Assurance bij Mazars, kan zich vinden in de stelling dat een klant zijn accountant moet verdienen. “Aan de toezichthouders op de kapitaalmarkten zou ook de vraag kunnen worden gesteld of de toetredingsdrempels op dit moment voldoende zijn en daar niet zou moeten worden opgetreden. Verdienen die organisaties het wel om zich op deze kapitaalmarkt te mogen begeven?”

Naast de ketenverantwoordelijkheid maken de kantoren zich ook zorgen over de juridische kant van het verhaal. “De invoering van een aanwijzingsbevoegdheid heeft een aantal impactvolle juridische consequenties en moet daarom goed worden doordacht. Dat geldt ook voor de voorwaarden waaronder aanwijzing mogelijk moet worden, want de reden voor afwijzing door accountantskantoren is niet ongegrond”, aldus KPMG. EY pleit voor een bepaalde mate van bescherming in het geval van een aanwijzing. “Wij vinden dat wettelijk moet worden geregeld dat de aansprakelijkheid van een accountant wordt beperkt

AO ACCOUNTANCY

Op de agenda van het algemeen overleg (AO) over het accountantsberoep van de Tweede Kamer staat onder meer het rapport van de CTA en de kabinetsreactie naar aanleiding van dat rapport. Ook de recente evaluatie van de Accountantskamer en het besluit van minister Hoekstra tot het aanstellen van twee kwartiermakers komen aan de orde. Het AO Accountancy vindt plaats op 28 september 2020 van 14:00 tot 17:00 uur en is live te volgen via de website van de Tweede Kamer.

in een situatie dat er sprake is van het gedwongen uitvoeren van een opdracht met verhoogd risico.” Over bij welk orgaan de bevoegdheid zou moeten komen liggen heersen verschillende gedachten. Zo ziet EY als alternatief voor een aanwijzing de oprichting van een aparte stichting, “die zich uitsluitend richt op het controleren van ondernemingen die geen accountant kunnen vinden”. Mazars kan zich voorstellen dat een “intermediaircommissie” wordt ingericht, “waarbij de toezichthouder op de desbetreffende kapitaalmarkt samen met de NBA in voorkomende gevallen de weigeringen beoordeelt en daar zo nodig een bemiddelende rol in speelt”.

Reactie NBA

Volgens de NBA is het goed om te onderzoeken hoe een aanwijzingssystematiek vorm kan krijgen, maar zijn er wel kanttekeningen bij te maken. “Het vergt een zeer doordachte uitwerking om een robuust en onafhankelijk mechanisme vast te stellen of (a) een cliënt terecht is geweigerd door een accountantsorganisatie en (b) of die cliënt zijn interne beheersing dermate op orde heeft dat een accountantsoordeel überhaupt mogelijk is”, aldus de beroepsorganisatie.

Ook de individuele aansprakelijkheid van de accountant speelt bij de aanwijzingsbevoegdheid een rol. Als een derde partij een accountant aanwijst, wie is dan waarvoor precies aansprakelijk? De NBA steunt daarom het plan van minister Hoekstra om te onderzoeken welk orgaan hiervoor het beste is gepositioneerd en wat de eventuele juridische consequenties daarvan zijn.

Pas als tijdens het Algemeen Overleg Accountancy ook met de Tweede Kamer over dit thema is gesproken, starten de voorbereidingen voor een wetsvoorstel, zo stelt het ministerie van Financiën. De aanwijzingsbevoegdheid “zal onderdeel zijn van het bredere wetsvoorstel waarin ook de andere in de kabinetsreactie aangekondigde maatregelen nader worden uitgewerkt.” Hoekstra rekent bij de uitvoering op de hulp van de twee kwartiermakers toekomst accountancysector, Marlies de Vries en Chris Fonteijn. ←

